

kultury. Je škoda, že se knize nedostalo lepší redakční revize, jež by mohla odstranit výše uvedené metodologické problémy. Janě Oravcové se i přes ně daří představit rozporuplnost oficiálního vizuálního diskursu 50. let 20. století a její hlavní kořeny. Zároveň přesvědčivě ukazuje nensmyslnost a účelovost dnešní zjednodušené interpretace několika vybraných a z kontextu do značné míry vytržených obrazů, jež údajně reprezentují (sic!) absurditu, vnučení a zavrženíhodnost veškerých změn, jež ve sledovaném období (nejen) na poli genderových vztahů a rolí proběhly. Jana Oravcová ukazuje nesamozřejmost a ukotvenost významů jednotlivých prvků a tropů dobové vizuální kultury: nejedná se o všeobecně srozumitelné obrazy, jež by prostě jen ukazovaly reálný nebo ideální stav společnosti, ale o obrazy, jež vyžadují jasně ukotvenou analýzu a interpretaci. Zároveň ukazuje smysl a nezbytnost zabývat se vizuální

kulturou, a nikoli pouze písemnými prameny, pokud chceme v plné míře porozumět sledovanému období a oficiálnímu diskursu, jež jej charakterizuje. Právě soustavným důrazem na nutnost skutečně kritického přístupu k vizuální kultuře a zároveň ukázáním její nepřehlédnutelnosti je tato publikace inspirativní i pro oblast společenských věd, kde je studiu tohoto typu pramenů stále věnováno relativně málo pozornosti.

Literatura

Havelková, H., Oates-Indruchová, L. 2014. *The Politics of Gender Culture under State Socialism. An Expropriated Voice*. London & New York: Routledge.

Nečasová, D. 2011. *Buduj vlast – posílíš mír! Ženské hnutí v českých zemích 1945–1955*. Brno: Maticе moravská.

SCIENCE, GENDER, AND THE REMAKING OF THE CZECH WORKING CLASS DURING WWI / EMILY GIOIELLI

KUČERA, RUDOLF. *RATIONED LIFE: SCIENCE, EVERYDAY LIFE, AND WORKING CLASS POLITICS IN THE BOHEMIAN LANDS, 1914–1918*. 2016. NEW YORK, OXFORD: BERGHAHN BOOKS.

The slimness of Rudolf Kučera's *Rationed Life: Science, Everyday Life, and Working Class Politics in the Bohemian Lands, 1914–1918* belies the depth and sophistication of his analysis of the transformation of the working class during the course of World War I. Using the concept of 'ration', his narrative analyses the role that one of the central impulses of modernity, namely rationalisation, played in reshaping both the lives of Czech workers and the politics of the Bohemian lands through the crucible of the First World War. As an important moment in the history of scientific plan-

ning, wartime efforts at scientifically based 'rationalisation' touched people's lives in myriad ways. These efforts to use the gifts of modernity to fully integrate the working classes into the war effort ultimately re-made the Czech working class, breaking down and rearranging pre-war social and gender hierarchies, as well as labour relations and patterns of solidarity.

The book is divided into four chapters organised around the concept of rationing. The first, entitled 'Rationed Satety', focuses on food as the point of intersection between

Abraham chápe genderově podmíněné násilí jako strukturální problém a úlohu sociologie spatřuje v jejím aktivním přispění k ukončení tohoto násilí. Za prvé je podle ní třeba, aby socioložky a sociologové problém lépe zarámovali prostřednictvím důsledného rozboru průsečíků různých nerovností. Je tak mimo jiné třeba spolupracovat s různými institucemi a komunitami, abychom byli schopni zdokumentovat různé typy nerovností a exkluze. Za druhé se musí změnit financování výzkumu tohoto tématu. Není totiž možné, abychom pro získání peněz na výzkum o násilí přizpůsobovali náš jazyk zájmům těch, kdo nám poskytují peníze. K ukončení genderově podmíněného násilí nepovede, pokud ho zarámujeme například jako poruchu duševního zdraví, a nikoli jako otázku moci a sociální spravedlnosti. Za třetí je třeba začít rozlišovat různé typy násilí (a stejně tak různé typy žen, které násilí čelí) a všechny faktory, jež s ním souvisejí, jako je například vězeňský systém, xenofobie, lidská práva nebo zákony týkající se migrujících (kdo je vnímán jako plnohodnotný občan nebo občanka a kdo nikoli). Za čtvrté je nutné zlepšit komunikaci, víc o genderově podmíněném násilí mluvit, aktivně se zapojit do veřejné osvěty a nabourávat kulturní stereotypy. Abraham věří, že sociologie je zodpovědná nikoli pouze za výzkum, ale i za šíření povědomí o jeho výsledcích a částečně i za jejich uvádění do praxe. Sociologie podle jejího názoru tedy musí nabízet řešení konkrétních společenských problémů. Nestačí jen analyzovat a zkoumat svět kolem nás, musíme také přicházet s praktickými řešeními a transformovat naše znalosti do rozličných politik, kde budou mít reálný dopad. Proto se nelze v žádném případě spoléhat pouze na odborné časopisy, které jsou většinou společnosti nepřístupné. Jinou než veřejnou sociologii si v dnešním vzájemně provázaném světě prostě nemůžeme dovolit. Za páté se podle Abraham musíme zasadit o reformu institucí, jako je například policie nebo školství, aby genderově podmíněné násilí začalo být bráno ve společnosti vážně. A právě k tomu potřebujeme feministicky orientované vědce, vědkyně, akademičky a akademiky.

scientific discourses concerning both nutrition and energy and the needs of a wartime economy that had to maximise its labour capacity while implementing new methods of managing the nutritional requirements of its workforce to help it wage war. To do this, Kučera traces how new understandings of energy in the sciences reshaped ideas about the labour capacity of the human body, effectively blurring the line between human and machine. Paramount in this shift towards the idea of the 'Human Motor' was the conceptualisation of food as fuel for the human body. According to these rationalised understandings of labour, proper nutrition was directly tied to labour output. Thus, determining what kind of and how much food one should consume in order to maximise production became a hypothesis to be tested by scientists.

The war provided the opportunity to implement those scientific findings on a massive scale as the Habsburg state, empowered by wartime emergency law, had to enact food management legislation early in the conflict. The system of rationing was based, at least in part, on conceptualising human bodies as motors and then determining what different types of 'motors' were required. Nutritional experts appear to have been in near constant conversation with the central authorities and diets and distribution plans were shaped by their recommendations; and, in turn, increasing scarcity shaped their analyses, in a compelling example of how social conditions affect the production of scientific knowledge.

The goal of all of this experimentation was ultimately to ensure that the human resources of the Monarchy could function to their highest potential, and Kučera shows how these lofty discourses funnelled down from experts to everyday workers. In fact, the consequences of food rationing played an important role in reorganising social hierarchies, as people's autonomy over their diets was ceded to the state and/or their workplaces. For example, in Prague the mu-

nicipal authorities established networks of public kitchens to serve the working and middle classes, and in Pilsen the Škoda works had a canteen that effectively undertook feeding its workforce. In particular, access to food *de facto* raised the position of rural populations at the expense of workers, who had enjoyed elevated social status in the pre-war period, while the ways in which access to public kitchens was determined served to divide the working class, some of whom enjoyed access to middle-class kitchens with their better quality of food, while other workers were forced to eat food that served purely as 'fuel' for the engine of labour. Consequently, 'the old working class was split up and reconfigured within the new wartime hierarchies, shaped by the rationalizing discourse of modern science' (49).

Chapter Two follows a similar structure by explaining how academic discourses that concentrated on the rationalisation of manual labour, or what became known as 'scientific management', through the crucible of war came to fundamentally reshape working-class labour patterns and institutions. Like the ideas about nutrition and energy, the primary goal of these new ideas was to maximise labour in the industrial economy, and this meant learning how to best control the human body so that it could work harder and smarter. Attempts to scientifically manage 'fatigue', the titular object in need of rationing, were embedded in debates regarding the social problems wrought by industrialisation, and academics believed that their work could help solve the 'social question' by removing conflicts from the moral sphere.

By the last two decades of the nineteenth century, the techniques of scientific management were already being asserted as potential 'neutral' and 'objective' solutions to the problems of industrialisation (63). Yet, as in the case of food, the war provided an opportunity to transform ideas into reality on the shop floors of factories across the Bohemian lands, and the object of control were workers' bodies.

Další výraznou osobností konference byla portugalská výzkumnice působící dlouhodobě ve Velké Británii – Maria do Mar Pereira. Pereira přednesla své příspěvky v rámci dvou kulatých stolů. První z nich byl věnován kritickým reflexím genderových nerovností. Pereira zde hovořila především o tlaku na přehnanou produktivitu v akademickém světě, což je téma, jemuž se dlouhodobě věnuje. Upozorňuje na to, že žijeme ve světě, kde jsou vědkyně a vědci odměňováni ani ne za kvalitu produkováných znalostí, ale za jejich kvantitu – Pereira v tomto ohledu hovoří o kultuře výkonu, v rámci které jsme nuceni produkovat stále víc. Tím se nám nabízí odpověď na otázku, jak má v takovém světě vypadat tzv. správná akademická kariéra. Podle jejího výzkumu se nyní kvůli tomu setkáváme s generací frustrovaných a vyčerpaných vědkyň a vědců, kteří se snaží fungovat v nezdravém prostředí kolektivní i individuální deprese, jelikož mají na paměti především to, co všechno by v rámci svého akademického působení měli stihnout. Dopady na akademiky jsou přitom ještě horší, protože čelí stereotypům, dostává se jim menšího uznání za práci rovnocennou té, kterou odvádějí akademici, a nepřestávají čelit dvojímu břemeni práce a péče.

Výrazný dopad má nezdravé prostředí na akademiky a akademiky v oboru genderových studií, jež zároveň čelí souvisejícímu obecnějšímu problému disciplinárního uznání. Jde o problém postavení genderových studií a otevřené přihlášení se k feministické perspektivě, na který narážely řečnice v některých příspěvcích a o němž se hojně diskutovalo v kuloárech. Genderové agendě stále není připisován takový kredit jako dalším vědním disciplínám, a to ani v akademickém nebo vědeckém prostředí. Přihlášení se k feministické perspektivě se v mnoha případech setkává s diskvalifikací nebo posměškem. Genderová oddělení jsou na mnohých univerzitách na okraji mocenského zájmu a jejich výsledky musejí být často řádově lepší v porovnání s jinými odděleními, aby i ostatní byli ochotni alespoň formálně uznat jejich přínos. To může vést, tak jako v případě portugalského prostředí, k větší produktivitě, kterou vedení

Kučera shows how efforts to rationalise labour contributed to the development of increasingly coercive working conditions, as factories established in-house prisons for workers who committed infractions. However, the importance of maximising the productive potential of workers also contributed to a re-evaluation of labour conditions, resulting, for instance, in increased breaks and adjustment of the length of the workday, some of the very reforms that many pre-war unions had been advocating for decades.

Although these changes may have on one hand been positive developments in terms of working conditions, the downside was a loss of workers' autonomous voice in the workplace, as now it was science that determined what was best for workers, rather than the workers in conversation with management and owners. Moreover, one of the state's approaches to maximising labour was through conscription, and any potential gains were offset by what amounted, in the words of one worker, to the state's 'requisition of work' (78). That is, the real loss for workers during the war was not just the increase in coercion within their workspaces, but was the loss of their ability to decide what labour they would perform and for whom. Finally, rationalisation destroyed the pre-war partnership between labour and management as workers lost their ability to advocate without access to expert knowledge.

The consequences of these developments were significant for working-class identity as well as working-class organisation. Wartime conscription weakened unions, which lost many of their leaders to the front, while the distribution of profits in the wartime economy recast the working class's enemy as management and owners, those with whom they had developed more cooperative relations in the pre-war period. However, Kučera shows that the implementation of scientific management principles played a key role, as many workers simply no longer had the energy to participate in a system where they had no voice. The effect of all of these

changes was a radicalisation of the working class, who no longer sought reform within the existing framework, but rather made a leftward turn towards more utopian dreams of a workers' paradise.

The first and second chapters lay the groundwork for the third and, in my opinion, the best chapter, on gender politics, which intersected in a number of ways with the changes wrought by the transformation of working-class labour and consumption during the war. In the first section Kučera analyses the emergence of working-class women as a specific target of scientific reformers in the late nineteenth century. Before the war, scientific reformers increasingly regarded women, in their roles as wives and mothers, as the lynchpins for improving the health and well-being of families, and there were efforts made to professionalise motherhood and housekeeping. Women were recruited for classes in homemaking and nutrition, which meant that, in terms of access to expert knowledge, working-class women were set to play a key role in the rationalisation of modern life. As Kučera convincingly shows, "Publicly organized motherhood" thus provided domestic housewives with knowledge that frequently disrupted the traditional position of men as the respected bearers of public, as well as private authority' (99). Further, as the state increasingly turned to scientific experts to assist with the war effort, women's claims to authority in the home and in the public sphere rose.

In addition to the diminution of male authority as a consequence of the turn to expertise, the major scholarly contribution of this chapter on gender politics stems from Kučera's focus on the working class. While acknowledging that the war profoundly reshaped hegemonic masculinity, he also rightly points out that the scholarly emphasis on a feminised home front has ignored the experience of working-class men, many of whom performed (conscripted) labour on the 'home front'. The emphasis on the warrior over all other models of masculinity challenged the

akademických institucí pozitivně oceňuje. Konečně i zástupkyně univerzity ve své úvodní řeči na začátku konference vůbec nereflektovala obsah a možný dopad práce centra CIEG, ale zaměřila se jen a pouze na jeho pozitivní scientometrické hodnocení. Podle Pereiry je proto třeba začít aktivně odporovat kultuře výkonu, soustředit se na to, jaké vzory představujeme pro mladší kolegyně a kolegy, protože bez naší reprodukce kultury výkonu nemůže tato kultura trvale přežít.

Druhý příspěvek Marie do Mar Pereiry byl součástí kulatého stolu, který se věnoval genderovým studiím a feminismu v jižní Evropě. Ve svém příspěvku Pereira upozornila na problém stále narůstajícího anglocentrismu ve vědeckém prostředí, který se jako červená nit prolínal samotným kongresem. Angličtina je dominantním jazykem, bez kterého se úspěšná vědkyně či vědec neobejde. Studiím dostupným pouze v lokálních jazycích (nebo výzkumům prováděným jen v jedné neanglicky mluvící zemi) není připisována taková hodnota a zároveň mají šanci dostat se pouze k omezenému publiku.

Samotný kongres byl dvojjazyčný, rozdělený na pouze anglické a pouze portugalské bloky. Mluvní v hlavním sále si mohli vybrat, zda budou k publiku mluvit anglicky či portugalsky, jelikož bylo zajištěno simultánní tlumočení. Prostoru kongresu tedy rozhodně nebylo unifikované a domácí mluvčí se mohli cítit komfortněji. Dvojjazyčnost kongresu měla však pro řadu účastnic a účastníků i své stinné stránky. Portugalština byla tlumočena právě jen v hlavním sále, což se týkalo zvaných přednášek a kulatých stolů. V rámci kongresu se ale uskutečnilo mnoho menších bloků pouze v portugalstině. Pokud jste se tedy chtěli dozvědět, jaká témata se ve feministických portugalských kruzích probírají, a přitom jste neovládali portugalsčinu, měli jste jednoduše smůlu. Stejně tak jste se obtížně dozvídali, proti čemu přímo v hlavním sále při jednom z kulatých stolů protestovali přítomné Brazilky a Brazilci, jejichž prohlášení a transparency byly bohužel pouze v portugalstině.²

role of men in the public and private spheres. Very early on in the war, women were recruited into traditionally masculine occupations, including those that required the donning of uniforms, which functioned as 'outer, symbolic signs of masculine authority' (108). Moreover, men's monopolies over certain occupations, up to and including military service, broke down under the pressure of the war. As Kučera shows, all of this added up to the collapse of traditional gender roles, though not necessarily in the ways, and for the reasons, that are generally emphasised in the historiography of the period.

Scientific rationalisation and the pressures of war did not just reshape gender relations. What Kučera shows is that the politics of gender ultimately transformed the working class itself. While traditional working-class parties and institutions attempted to hold the line in terms of preserving male authority, ultimately in the face of weakening union membership and organisation and rising numbers of women in the workplace, these institutions were under pressure to adapt to the new conditions facing them. This transformation did not go uncontested, but in the end it shored up the institutions of working-class organisation at a key historical moment.

The final chapter plays with the idea of rationing, focusing on the increasingly volatile protest politics in Bohemia, especially in the final two years of war, which were defined by large-scale protests across the Habsburg lands, including Prague and Pilsen and other industrial town in Bohemia. Kučera engages E. P. Thompson's concept of 'moral economy' to interpret the wartime strikes and protests that took place in the Bohemian lands as far from the 'irrational' stirrings of women and children or more narrowly based strikes. He suggests that the disruptions were a manifestation of conflicts over the very meaning of 'justice' and 'morality' as protestors sought access to resources that they felt they were owed and that were being de-

nied to them and rejected the over-regimentation of their working lives (137). But he also shows how the tensions and conflicts that emerged from the conditions of war contributed to the making—and breaking—of new working-class solidarity by the war's end, through case studies of two different strikes in the summer of 1917 in Pilsen and Prague.

This final chapter bookends an impressive study of how the post-war Czech working class was forged through the crucible of the Great War. But rather than take the pressures created by food and labour shortages and increasing social divisions on the home front for granted, Kučera analyses precisely how the state's response to these crises, namely the implementation of policies based on expert knowledge and the reaction these policies provoked, reshaped the working class in the Bohemian lands. The book is a strong and much needed intervention into the historiography on the home front of the First World War in the Habsburg Empire and in East-Central Europe more broadly. The book is clearly in a dialogue with such work as Maureen Healy's *Vienna and the Fall of the Habsburg Empire*, but it is not just a retelling of the same story of the war in the Bohemian lands. Rather, it explains why those challenges played such important roles in reshaping the Czech working classes, their constituency, and their institutions. This, too, is a significant contribution to the historiography of the working class in the Bohemian lands. However, in my estimation, the strongest element of the book is its discussion of gender. Through his engagement with scientific discourses and the integration in public policy during the war years, Kučera provides a clear and convincing analysis that connects pre-war developments to the transformation of gender relations during the war. What he compellingly shows is that the reformulation of the gender hierarchy did not just remake family relations or lead to the enfranchisement of women, but it contrib-

Jelikož feministické hnutí vzniklo jako reakce na mocenské nerovnosti mezi muži a ženami ve společnosti, je zřejmé, že vždy silně vnímalo různé druhy nerovností, nejen mezi muži a ženami, ačkoli se některé nerovnosti vždy těšily větší pozornosti než jiné. Proto se nelze divit, že feministické hnutí a jeho představitelky a představitelé hlasitě kritizují etnocentrismus a anglocentrismus. Je však velmi těžké odpovědět na otázku, zda odmítání anglocentrismu konkrétně na tomto kongresu přispělo k tomu, aby bylo možné přenést lokální poznání a znalosti na globální úroveň.

Poznámky

1 Viz <http://cieg.iscsp.ulisboa.pt/en/>.

2 S největší pravděpodobností se jednalo o protest proti svržení brazilské prezidentky Dilma Rousseff.

OD VÝZKUMU ŽEN NA TRHU PRÁCE K FEMINISTICKÉ ANALÝZE GENDEROVANOSTI ORGANIZACÍ /

Hana Hašková

V letošním roce se na přelomu června a července, tak jako každý druhý rok, konal na britské univerzitě v Keelu devátý ročník mezinárodní interdisciplinární konference Gender, Work and Organization. Ta představuje fórum pro diskusi o současných tématech genderových studií. V tomto roce se jí zúčastnilo přes 400 účastnic a účastníků z více než 30 států z různých kontinen-

uted to the transformation of the post-war working class from its constitution to its goals. Given these significant contributions, his book is an essential read for anyone in-

terested in the social history of the war, the history of the working classes in Central Europe, and the war's effects on gender relations.

SVĚTY ŽENSKÉ PRÁCE / JAN MAREŠ

BAHENSKÁ, MARIE, HECZKOVÁ, LIBUŠE, MUSILOVÁ, DANA (EDS.). 2014.

O ŽENSKÉ PRÁCI. DOBOVÉ (SEBE)REFLEXE A POLEMIKY, PRAHA: MASARYKŮV ÚSTAV AV ČR, v. v. i.

„Říkalo se století ženy. Nikoliv. Přišla jen doba „ženské práce“. Slova Františky Plamínkové vyjadřují nejen názor národněsocialistické političky a význačné organizátorky českého ženského hnutí. Nesou v sobě i informaci o posunu optiky zkušené autorské trojice sestávající z Marie Bahenské, Libuše Heczkové a Dany Musilové, které předkládanou prací navazují jak na své předcházející samostatné publikace věnované dějinám ženského hnutí (Bahenská 2005; Musilová 2007) a ženského literárního světa (Heczková 2009), tak zejména na společnou publikaci *Iluze spásy* věnovanou feminismu v českých zemích (Bahenská, Heczková, Musilová 2011). Pro zveřejňování výsledků svého výzkumu zvolily již vyzkoušený model, kdy samostatné monografie předchází edice pramenů. Recenzované knize lze tedy rozumět jako pandánu edičního počínu *Ženy na stráž* (Bahenská, Heczková, Musilová 2010), jež se společně zařazují mezi nemnoho edic obdobně zaměřených na dějiny žen splývajících dosud v českém kontextu s dějinami rodovými. Pozornosti editorů se dosud těšila zejména témata politických dějin, v poslední době se na výsluní materiálův-edičních počínů hřejí práce memoárového charakteru, které znatelně rozšiřují spektrum dostupných ego-dokumentů. Otázce proměn genderových reprezentací se dosud věnovaly ediční počiny Jany Ratajové a Lucie Storchové zaměřené na (raný) novo-

věk, pro moderní dějiny jsou k dispozici pouze vysokoškolská skripta Jany Engelové. Druhé uvedené dílo nabízí 120 ukázek pokrývajících širokou paletu témat, včetně několika ukázek vztahujících se ke světu ženské práce. Proto není divu, že samy autorky se hlásí zejména k zahraničním vzorům (s. 14, pozn. 17).

Ve svém předcházejícím projektu se autorky věnovaly především feministickému myšlení, jeho zdrojům a inspiracím, otázce vzdělání a veřejného uplatnění ženy. Podmínky, zkušenosti a prožitky žen z (ne)uplatnění (ne)vzdělání však již v plné míře neobsáhly, byť některé příklady by mohly náležet do obou edic (srov. např. Bahenská, Heczková, Musilová 2010: 77–82). V jednom případě autorky dokonce sáhly po stejném textu v obou edicích, byť vždy v různém rozsahu (Bahenská, Heczková, Musilová 2010: 60–61; Bahenská, Heczková, Musilová 2011: 37–40). Proto lze samostatnému výzkumu na toto téma rozumět jako snaze odstoupit od dosud aplikované perspektivy dějin středostavovského myšlení neseného středně majetnými měšťanskými rodinami (Bahenská, Heczková, Musilová 2011: 121) a posunout ji směrem k intelektuálním dějinám přihlížejícím k sociálním předpokladům a kontextům, z nichž vyrůstaly. Právě výdělečná práce, držící ženu v práci deset i více hodin denně, byla nejčastěji považována za nepřítelku ženské emancipace:

tů. Tato konference je úzce svázána se stejnojmenným mezinárodním impaktovaným časopisem, který vyšel poprvé v roce 1994 a zaměřuje se na analýzu genderových vztahů a genderovanost organizací. Hlavními organizátorkami letošní konference byly Deborah Kerfoot (Keele University, Velká Británie) a Ida Sabelis (Vrije University, Nizozemsko). Hlavní přednášku, zkoumající intersekcionalní hegemonické sociální formace, diverzitu v organizacích a způsoby výuky v rámci studií diverzity, měla na konferenci Melissa Steyn (University of the Witwatersrand, Jižní Afrika). Jednotlivé panely, ve kterých byly prezentovány příspěvky, zahrnovaly tematické celky zaměřující se na překerní práci a její budoucnost; emoční práci a sexualizaci práce; práci cizinců; práci a organizace v kontextu genderu, tříd a dalších zdrojů nerovností, včetně ne/heterosexuálních identit; feministickou analýzu živých a neživých aktérů a genderové vztahy v organizacích; podnikání a jeho vztahy k genderovým stereotypům; platové nerovnosti mužů a žen; genderované pracovní dráhy ve světě nejisté práce a v mezinárodních organizacích. Nechyběly ale ani panely zaměřené na maskulinitu; psaní; genderové dopady rodičovství; genderovou analýzu produkce znalosti a vzdělávání; vědeckou excelenci, genderovou změnu, manažerismus a nově se objevující vědní politiky. Zahrnuty byly také aktivisticky laděné tematické panely zaměřené na studia rezistence, kolektivních akcí a podpory genderové rovnosti v organizacích, dále metodologicky orientované tematické celky soustřeďující se na metodologie ve výzkumu genderu a organizací a také nově se rozvíjející směr postkvalitativní metodologie.

Rovněž z důvodu vysoké účasti světově známých představitelk genderových studií měla konference velmi vysokou akademickou úroveň. Myra Marx Ferree (University of Wisconsin, USA) se zamýšlela nad významy a jmény genderového mainstreamingu v kontextu USA. Mieke Verloo (Radboud University, Nizozemsko) si kladla otázku, v jakých prostředích a jaké vědě o genderu a pohla-